

3. Ашмарин Б. А. Теория и методика педагогических исследований в физическом воспитании : пособ. для студентов, аспирантов и преподавателей физкультуры / Б. А. Ашмарин. – Москва : ФиС, 1978. – 223 с.
4. Шиян Б. М. Теорія фізичного виховання / Б. М. Шиян, В. Г. Папуша, Е. Н. Приступа. – Львів : ЛОНМІО, 1996. – 220 с.

Оксана Васюта

здобувач ступеня вищої освіти «магістр»
психолого-педагогічного факультету
Полтавського національного
педагогічного університету
імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: доц. Починок Є.А.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ ПЕРСОНАЛІЗОВАНОГО НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Унаслідок масштабного оновлення системи початкової освіти, проблема пошуку та впровадження інновацій у процес навчання молодших школярів стала особливо актуальною. У світлі сучасних бачень початкова школа має бути не школою знань, а школою умінь і навичок. Тобто у центрі навчального процесу повинні бути не вимоги до навчальних досягнень учнів, а самі учні. Реалізація такої ідеї можлива лише в умовах персоналізованого або адаптивного навчання.

Технології адаптивного навчання молодших школярів досліджували В. Бондар, М. Зуєва, С. Прийма, П. Федорук, Т. Шамова тощо. Ідею персоналізованого навчання висунув у 1984 році американський психолог Бенджамін Блум, а нині її вивченням займаються В. Пішванова та С. Якубов. Останні вбачають сутність персоналізованого навчання у тому, що кожен учень має свій окремий шлях навчання, власну навчальну мету.

Вікові закономірності молодших школярів вимагають такої побудови навчального процесу, за якої кожен учень з його індивідуальними потребами, цінностями, інтересами, переживаннями, талантами і здібностями буде знаходитися в центрі цього процесу. У цьому й полягає сутність персоналізованого навчання – у зміщенні акцентів із процесу навчання на особистість учня. Тобто *персоналізоване навчання* є особистісно-орієнтованим навчанням, що передбачає створення гнучких умов навчального процесу для врахування індивідуально-психологічних особливостей молодших школярів з метою їх всебічного розвитку.

Виділяють 12 принципів персоналізованого навчання:

- 1) Активна участь (Active Involvement) – принцип передбачає залучення учнів до активної діяльності, заохочення їхньої ініціативи, акцентування уваги на самостійності рішень та відповідальності за їх реалізацію;

- 2) Соціальна участь (Social Participation) – організація роботи в групах, що сприяє вільному обміну думками, розвитку навичок співпраці та взаємодтримки;
- 3) Змістовні завдання (Meaningful Activities) – навчальні завдання повинні мати змістове наповнення та бути цікавими для учнів;
- 4) Зв'язок нової інформації з попередніми знаннями (Relating New Information to Prior Knowledge) – завдання вчителя під час реалізації цього принципу полягає у нагадуванні на зв'язку вже вивченого з тільки-но засвоєними знаннями. Тут доцільним буде використання дискусій, опорних схем і таблиць, прикладів із життя, тестів на онові вивченого раніше тощо;
- 5) Стратегічність (Being Strategic) – сутність принципу полягає в тому, щоб навчити учнів вчитися, вибудовувати стратегії самостійного пошуку та засвоєння інформації. Цей принцип, на нашу думку, є одним із провідних у початковій школі, адже метою нової української школи є саме перехід від навчання до самонавчання;
- 6) Самоконтроль та ефективне навчання (Engaging in Self-Regulation and Being Reflective) – є логічним продовженням попереднього принципу, та передбачає самостійний вибір учнем однієї із відомих йому стратегій навчання. Тобто школяр повинен не тільки уміти вчитися, а й планувати та контролювати свою діяльність;
- 7) Реструктуризація попередніх знань (Restructuring Prior Knowledge) – заміна контрінформації, засвоєної учнями на основі інтуїтивного досвіду, достовірною інформацією, що спирається на життєвий досвід та наукові факти;
- 8) Розуміння, а не запам'ятовування (Understanding Rather Than Memorization) – на основі реалізації цього принципу персоналізованого навчання формуються практичні уміння та навички учнів. Не варто вимагати від дітей точного відтворення знань, натомість слід використовувати завдання, що допоможуть зрозуміти навчальний матеріал;
- 9) Перенесення знань на різні ситуації (Learn to Transfer) – доцільно пояснити дітям, в яких життєвих ситуаціях їм можуть знадобитися отримані знання. Тоді їхня значимість для учнів зросте, а отже, навчання стане більш змістовним та результативним;
- 10) Час на практику (Time for Practice) – для ефективної реалізації засвоєних знань у практичній діяльності потрібен час та виконання відповідних дій. Із цією метою рекомендовано більше часу надавати активному навчанню та свідомій практиці;
- 11) Індивідуальні відмінності (Developmental and Individual Differences) – принцип реалізується за допомогою технологій адаптивного навчання, що передбачають врахування індивідуальних особливостей кожного учня.
- 12) Мотивація (Creating Motivated Learners) – ґрунтується на заохоченні досягнень кожного учня.

Персоналізоване навчання набуває все більшої популярності у сучасному освітньому просторі, оскільки забезпечує активне навчання, що приносить

високі результати, створює умови для повноцінного розвитку особистості кожного учня. Тому персоналізація навчального процесу початкової школи є невід'ємною частиною її модернізації.

ЛІТЕРАТУРА

1. 6 принципів ефективного персоналізованого навчання / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.ed-era.com/6-principiv/>
2. Персоналізоване навчання: адаптуйся або «сідай, двійка» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.ed-era.com/personalizovane-navchannia/>
3. Пішванова В.О. Принципи адаптивного навчання / В.О. Пішванова // Вісник Запорізького національного університету. – 2015. – № 1. – С. 178 – 183.
4. Якубов С. Персоналізоване навчання в загальноосвітній школі. Основні визначення та шлях до впровадження / С. Якубов // Директор школи. – 2016. – № 9. – С. 59 – 72.

Наталія Данько

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної і початкової освіти
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка

ГРА В ПРОЦЕСІ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Навчально-виховний процес у початковій школі передбачає використання ігрового методу та застосування гри, як найбільш освоєної малюками форми діяльності. Ми пропонуємо розглянути можливість застосування ігор під час здійснення мистецької освіти молодших школярів, особливо 6 річних учнів. Оскільки для них в цей віковий період провідною діяльністю залишається ігрова діяльність. Особливо ця проблема набуває актуальності в контексті реформування сучасної початкової освіти.

Заняття мистецтвом – чудодійний засіб загального та творчого розвитку людини. Мистецтво є однією з форм пізнання світу й сприяє формуванню естетичної культури, розвитку інтелекту, духовності. Різні види мистецької діяльності сприяють ефективній підготовці дітей до шкільного навчання, розвитку загальних творчих здібностей учнів.

Проблема навчання в початковій школі полягає в тому, що поступово учні втрачають інтерес до навчальної діяльності, і мистецької зокрема. Молодші школярі, особливо учні 6-7 років, налаштовані на творчу працю, пов'язану з різними видами мистецтва, – малювання, спів, виготовлення власних виробів. Тому слід враховувати, що ігрова та навчальна діяльність першокласників є однаково важливими і психологічно необхідними.

Як відомо, ігрова діяльність – різновид активної діяльності дітей, що формує емоційну, інтелектуальну сфери дитини, сприяє розвитку уяви, фантазії [1, с.187].